

Supra dictum etiam fuit quia, Judæis verbum repellentibus, *Convertimur ad gentes* : deest autem vox *per, pro*, salutare quod per Deum fidelibus datur.

Α Καὶ ὀπίσω ἐλέχθη ὅτι, τῶν Ἰουδαίων ἀποβαλλομένων τὸν λόγον, *Στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη*· λείπει δὲ τὸ διὰ, ἀντὶ τοῦ, ἡ σωτηρία ἡ διὰ τοῦ Θεοῦ δεδομένη τοῖς πιστοῖς.

FRAGMENTUM IN PRIMAM S. PETRI EPISTOLAM

(*Ex catena CRAMERI in Epistolas catholicas, p. 68.*)

CAP. III.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

VERS. 19, 20. « In quo et his qui in carcere erant, spiritibus, veniens prædicavit, qui increduli fuerant aliquando, quando exspectabant Dei patientiam in diebus Noe, cum fabricaretur arca : in qua pauci, id est octo animæ salvæ factæ sunt per aquam. »

Interrogavit me Cæsarius scholasticus, num, descendente ad inferos Jesu, Dei Verbo, omnium animarum vincula soluta sint; et respondi : Utiq̃ue. Et ille : Ipse etiam Judas liberatus est? Omnino, inquam : præsentem enim universorum regem, non potuit tyrannus, et ipse subactus, mortem dico, ullum postea detinere captivum. Quid igitur fecit Dominus? inquit. Sicut super terram prædicaverat, ita omnibus qui in inferno erant prædicavit viam quæ ad æternam salutem duceret, nempe ut crederent in Patrem, et in ipsum, qui incarnatus est, mortuus est propter nos, et descendit ad inferos, necnon in Spiritum sanctum; et qui crediderunt, eos quidem secum abduxit, incredulos autem in priori statu reliquit. Tum ille : Quomodo, inquit, fieri potuit ut qui in inferno erant, per poenitentiam liberarentur? *In inferno enim*, inquit Scriptura, *quis confitebitur tibi*²³? Sane, inquam, poenitentia, sive confessio, locum habere solet in iis qui, a prave actis resipiscentes, propria delicta confitentur : quod ibi minime factum est, siquidem sola fides eos salvavit qui in inferno crediderunt. Cæterum aperte legitur in Epistolis Catholicis, Christum incredulis in inferno prædicasse, nec frustra prædicasse, verum ut prædicationi credentes liberaret. Quemadmodum, dum in terris conversaretur, a peccatis per regenerationem liberabat credentes, ad archetypum eos reformans. Ipsine Judæ, inquit Cæsarius, etiam prædicavit, eique facultatem dedit per poenitentiam secum ascendendi? Non opinor, inquam : frustra enim scienti prædicatum fuisset, siquidem ii qui baptizandi sunt, mystagogicas catecheses semel accipiunt; porro Judas, non modo, dum redemptionis mysterio initiatus est, illud est amplexus, verum etiam ipse aliis prædicavit, divinaque gratia dignatus est, adeo ut dæmonia ejiceret et sanationes operaretur; postea vero per liberum suæ voluntatis arbitrium a recta via aberravit : qui ne reprehensus quidem a Domino dicente : *Tu*

« Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύματι πορευθεῖς ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία, ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς τὴν ὀλίγαι, τουτέστιν ὅκτω, ψυχὰς διεσώθησαν δι' ὕδατος. »

Ἐρώτησέ με ὁ σχολαστικὸς Καيسάριος, εἰ κατελθόντος εἰς ἄδου Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ Λόγου, πασῶν τῶν ψυχῶν ἐλύθη τὰ δεσµά. Καὶ εἶπον· Ναί. Εἶτα οὖν φησί· Καὶ ὁ Ἰούδας λελυμένος ἦν; Καὶ εἶπον, Καὶ πάνυ. Οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν, τοῦ παμβασιλέως παρόντος, τὸν τύραννον καὶ αὐτὸν χειρωθέντα, λέγω δὴ τὸν θάνατον, ἐτι τοὺς αἰχμαλώτους κατέχειν. Τί οὖν ὁ Κύριος ἐποίησε, φησίν; Ἐκήρυξεν ὡς ἐπὶ γῆς, καὶ τοῖς ἐν ἄδου πᾶσι, τὴν εἰς αἰώνιον σωτηρίαν ἄγουσαν ὁδόν, ὥστε πιστεύειν εἰς τὸν Πατέρα, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνανθρωπήσαντα καὶ ἀποθανόντα ὑπὲρ ἡµῶν, καὶ κατελθόντα εἰς ἄδου, καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καὶ τοὺς μὲν πιστεύσαντας ἀνήγαγε σὺν ἑαυτῷ· τοὺς δὲ ἀπιστήσαντας εἶασε κάτω πάλιν ἐν τῇ πρώτῃ καταστάσει. Εἶτα πάλιν εἶπέ μοι· Καὶ πῶς οἶόν τε ἦν τοὺς ἐν ἄδου διὰ μετανοίας ἐλευθερωθῆναι; Ἐν δὲ τῷ ἄδῃ τίς ἐξομολογήσεται σοι; Ἡ τάχα ἡ ἐξομολόγησις ἐπὶ τῶν μεταμελομένων ἐφ' οἷς ἔπραξαν, καὶ ἐξομολογουμένων τὰ ἴδια πλημμελήματα χώραν ἔχει, ὅπερ τότε οὐ γέγονε· ψιλὴ γὰρ πίστις ἔσωσε τοὺς ἐν ἄδῃ πιστεύσαντας. Καὶ ἔστι μὲν σαφὲς ἀναγνωσµα ἐν ταῖς Καθολικαῖς, ὅτι ἐκήρυξεν ἐν ἄδου τοῖς ἀπειθήσασιν ἄνθρωποις, ἐκήρυξε δὲ οὐχὶ μάτην, ἀλλ' ἵνα τοὺς πιστεύσαντας τῷ κηρύγματι λυτρωσῇται· ὥπερ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὦν, τοὺς πιστεύσαντας ἡλευθέρου τῶν προτέρων ἁμαρτημάτων διὰ τῆς θείας ἀναγεννήσεως, ἐπὶ τὸ ἀρχέτυπον αὐτοὺς ἀναστοιχειῶν. Εἶτα πάλιν εἶπέ μοι· Καὶ τῷ Ἰούδᾳ ἐκήρυξε, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἄδειαν τοῦ ἐκ μετανοίας συναναθῆναι αὐτῷ; Καὶ εἶπον· Οὐ νομίζω. Καὶ γὰρ περιττὸν ἦν τῷ εἰδῶτι κηρύξαι, ὅπου γε καὶ τοῖς μέλλουσι βαπτίζεσθαι προσάπαξ αἱ μυσταγωγικαὶ κατηχήσεις γίνονται· ὁ δὲ Ἰούδας οὐ μόνον ὅτε κατηχήθη τὸ μυστήριον καὶ κατεδέξατο, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις αὐτὸς ἐκήρυξε, καὶ θείας χάριτος ἡξιώθη, ὥστε καὶ δαίμονας ἐκβάλλειν καὶ ἰάσεις ποιεῖν· ὕστερον δὲ διὰ τοῦ αὐτεξουσίου τῆς ἑαυτοῦ γνώμης μεταστραπεὶς ἐξώκειλεν· ὅς οὐδὲ ἐλεγχεῖς παρὰ τοῦ

²³ Psal. vi, 6.

Κυρίου, ὅτι σὺ με ἔχεις παραδοῦναι, ἡσχύνθη, οὔτε A
 νιπτόμενος τοὺς πόδας μετὰ τῶν ἑνδεκά παρὰ τοῦ
 Ἰησοῦ, ἐπὶ τῷ ἐλεγμῷ διατράπη, ἀλλ' ἔμεινε τῷ
 ἑαυτοῦ σκοπῷ. Καὶ μὴ μοί τις εἶπη, ὅτι ἄκων ἔπραξε
 τὸ κακόν· τοῦτο γὰρ οὐδεὶς Χριστιανῶν λέγειν ἀν-
 ἔχεται· τάχα δὲ οὐδὲ ἄλλης θρησκείας ἄνθρωπος. Ἀλλ'
 οὔτε αὐτὸς ὁ Ἰούδας τοῦ πταίσματος τὴν αἰτίαν εἰς
 ἄλλον ἀνήγαγεν, ἀλλ' εἰς ἑαυτόν. Ἀμέλει γοῦν ὕστε-
 ρον συνωρακῶς τὸ πταῖσμα, ὃ ἐποίησεν, ἑαυτὸν
 ἐτιμωρήσατο καὶ ἀπήγξατο· καὶ ἐν τούτῳ δεικνὺς τὸ
 φονικὸν ἑαυτοῦ τῆς ψυχῆς κίνημα· οὐ γὰρ ἠρκέσθη
 ὅτι ἐφόνευσε τὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἀνεῖλεν· οὐ
 φόνῳ τὸν φόνον ἐξιλεούμενος· ἥδει γὰρ ὅτι ὁ ἑαυτὸν
 φονεύων τιμωρεῖται ὡς ὁ ἄλλον φονεύων· ἀλλὰ μεστὸς
 ὢν ὑποψίας, καὶ μὴ ἀνεχόμενος ὀνειδισθῆναι ὡς προ-
 δότης, ἀγχόνῃ ἐχρήσατο. Οὐκ ἠγνόει γὰρ ὅτι ἐπὶ B
 μόνος μετάνοια τὸν Θεὸν δυσωπεῖ, ἀλλ' ὡς ὑπερόπτως
 οὐκ ἠνέσχετο τοῦτο ποιῆσαι, ὅπερ ποιήσας καὶ Παῦ-
 λος ὁ τὸν Στέφανον φονεύσας δυνάμει ἡλεήθη· καὶ
 Πέτρος ὁ ἀρνησάμενος τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ μετα-
 νοίας καὶ δακρύων συγχωρηθεῖς.

est, sicut et Petrus qui per pœnitentiam et lacrymas, negationis suæ remissionem obtinuit.

^a Luc. xxii, 48.

Quæ Ammonius contra Monophysitas scripsit legere est inter Opp. sancti Anastasii Sinaitæ, hujusce Patrologiæ tom. LXXXIX, col. 232, 243 seqq.

ANNO DOMINI CDLX.

ANDREAS SAMOSATENSIS.

NOTITIA.

(MICH. LEQUIEN, *Oriens Christianus*, t. II, p. 938.)

Quo tempore Ephesina synodus cœacta est, Andreas Ecclesiæ Samosatensi præerat, ad eam tamen cum Joanne Antiocheno suisque Orientalibus non accessit: sed contra duodecim Cyrilli Alexandrini capitula seu anathematis, quibus Nestorii impietas vapulabat, calamum strinxit, cujus lucubrationem Cyrillus vicissim refellit. In collectione ex Tragœdia Irenæi cap. 43, epistola est sanctæ memoriæ Andreæ episcopi Samosatæ ad Alexandrum episcopum Hierapolitanum de Rabbula episcopo Edesseno, qui se ab Orientali synodo separavit. Querebatur Rabbulam præsumere Theodorum beatum, rectæ glorificationis (ὁρθοδοξίας) magistrum anathematizare, et illos etiam qui volumina illius legunt, insuper et illa quæ scripsimus, inquit, et qui non portaverint ad combustionem Theodori codicem, et eos qui præter illa quæ Cyrilli sunt, sapiunt. Cap. 59, altera ejus epistola est ad eundem Alexandrum, qua Cyrillo Apollinaris alterius appellationem impingebat, adjecta ad dicti confirmationem insomni narratione. Aliæ demum cap. 62 et 63 aliæque rursus vicissim ad ipsum, quibus ejus pro Nestorio pertinacia efferebatur. Anno vero 432 concilio interfuit Antiocheno, in quo de pace cum Cyrillo ineunda tractatum est. Quæ sancita nihilominus Andreas ad synodum quam Alexander metropolita suus ad illam impugnandam apud Zeugma oppidum cogebat, se venturum promisit, anno nimirum 433. Cæterum ille qui tot eas epistolas ex collectione Irenæi excerpserit, cap. 187, ubi Hypomnesticon visitur Joannis Antiocheni ad clerum Hierapolitanum, quo significabat optimos ex Dei amantissimis episcopis ad Alexandrum a se destinatos, qui eum commovere possent, ne infestaret ecclesiasticam pacem quam Deus orbi præter spem largitus erat, addit: *Quod per nullum episcoporum fecit Joannes nisi per Theodoretum et Andream.* Insuper inter obstinatiores Nestorii patronos, in quos imperator animadvertit, minime censentur, c. 190. Quinimo c. 109, Maximinus Anazarbi Alexandro Hierapolis scribit, se multo stupore affectum, ubi ex sanctitatis ipsius litteris comperit, illum qui est Germaniciæ (Joannes) et eum qui est Samosatenorum (Andreas) semetipsos abrupisse a sancto ejus concilio quod